

Kayëte nte kerëhnëkëhni Pol vëvë Efes Wade yehëhna hnë inji kayëte

Afayik Pol hërëhnëkëhni anji kayëte vële hwëtahnëk hnë nkol Efes hna. Bare vikerëh vicër vindaw hn'iji kayëte nësëna sojë Efes. Mpëd umë ÿak kayëte ñi cahini vëvë vacery sali vajabah vamb nkal Asi Toy va fop. Anjiko Efes hna wati nte njasëdëho nkaŵ ntëwu kigëna ña (Vantiyehn 18-20) do wati nte mbokako rarëna ña añëwëko hnam wabëhn watar. Akerëk mpëd wati nte nkeho hnë kaso mbë Sesare (yëbëlan bëhn wafëhw imbëd gë warar gë bëhn wafëhw imbëd g'imbëd gë warar (53 gë 58) ga ndëcëk hnagi Yesu ÿa) ma hnë kaso mbë Rom (yëbëlan bëhn wafëhw imbëd gë rywã gë bëhn wafëhw imbëd gë rywã gë wahi (60 gë 62) ga ndëcëk hnagi Yesu ÿa).

Pol kerëk anji kayëte gante ndënkwëtehnañdëhëhni vële hwëtahnëk va bi vëhni mo yeyinëk paß gë Këris. Fop kayëte ñi nësëd ibëmënkël fu gë Këris ña do karañdëhëfu ibank nte rëfëka kwëhnalín gë umë. Iyir Ipacah ña ryemadëhëfu ñahnëlënden do maŵëhnëlënden: ten ŵasëwif ŵa gë vële wok vëyena wasëwif, tac yëbëlan fop vële hwëtahnëk hnë cery sali va, yëbëlan vësëval gë vësan hni, vutah gë warëm hni do gë vëramp gë vële hwëhnëkëhni.

Pol nēsēd soṅe doku Sintani ale yēkēlehnēd tavētehnēni vahnē va inḡi bēmēkēl. Akaraṅēdēhēfu hak mētaryēden iḡi wēt hn'ile njēdadēhēfu Wēn viwēta: toña, usatah, fanka pēyahn Wanēs Wakasēk, ikwētahn, ipēh. Antēhnēdēhēfu njēfayin wati-wo-wati.

Wēlin wanēs wakwēhn nafa hn'inḡi kayēte: uyas, ile sowīko, fanka.

Wēlin gante nke kayēte ka:

Simpaḡi (1.1-2)

Ibēmēnkēl wasēwif gē vēle wok vēyena wasēwif Kēris hna (1.3–3.21)

Ibēmēnkēl bulunda vēle hwētahnēk hna (4.1–6.9)

Ibēmēnkēl vēle hwētahnēk

Wēt ikwētahn (6.10-20)

Simpaḡi rēkwa (6.21-24)

Simpaḡi

¹ Ami Pol, ale ye afayik Yesu Kēris kabi Wēnu ḡa ḡak koyēna, kerēhnēdēmu wūhnē vēfacah do vēle hahnēndahnēka Yesu Kēris: ² Arabi Wēnu ḡa, Rēm fu ḡa g'Ahwēhn a Yesu Kēris ndēwanihu do njēdēnihu yam ḡa!

³ Cēmbēnēfuna ale ye Wēn gē Rēm Ahwēhn fu ḡa Yesu Kēris! G'ibēmēnkēl fu gē Kēris ḡa ndēwak vintaḡary vidēw fu va gē fop wadēwara wadēwu wade wātik mbin hna. ⁴ Ani gē ntihahnēnd duniḡa ḡa Wēnu ḡa rēko tēhnafu, g'ibank fu gē Kēris, dānko nkehahnin vēfacah do vēle wok vēhwēhnana dahēse wēh haryēnkwlēwu.

Hnë iŋahn hna, ⁵ rëko tëhnafu nkeyin vërahu gë fere ibank fu gë Yesu Këris. Rac ye ile ñadëho Wënu ɲa do pëhnako nti ⁶ d'anko cëmbinëhna soŋe ipërëna camah dëw'u nte njëdakëfu aki fo hn'ibëmënkël fu g'Aju aŷahnik a! ⁷ Hn'ibëmënkël fu hna gë umë, gë sat lëw'u ŷa pehëtinëkëfu, tavëhninëkëfu wameh fu ɲa. Aki Wënu ɲa tufahnëk had gante naŷëk ipërëna dëw'u ka. ⁸ Njëdakëfu dus ipërëna tac do ntik rac gë fop yasery do hakili fërën. ⁹ Ha, njëtëndanëkëfu ile ñadëho ŷa, ile soŷiko ŷa, ile pëhnako, hnë përeña dëw'u hna, nti hnë Këris hna. ¹⁰ Ile pëhnako ŷa ntiyehnëd' ge wati ŷa padëk: rac ye barëp hnë asankaf aryampo fo, Këris, fop vile yehëhna mbin hna do nkal hna.

¹¹ Hnë ibëmënkël fu hna gë umë, nuŷabun lëw' fu ŷa, gante pëhnako Wën ka. Rëkëd' ntind fop kabi pëhnako do ñak koyëna ¹² d'anko icëmb ntëw'u ɲa njëw'i soŋe fuhnë vële ryënkwek hwëtahnëka Këris va.

¹³ Wuhnë fëna, ante nkwëryërun wanës toña ɲa, Wanës Wakasëk wante fehëtëku ɲa, kwëtahnërunëha. Hnë ibëmënkël hun hna gë umë, wuhnë fëna njëd'ayirun iyavëta ile ntëhnëkuno njëdadëhu ŷa, iyavëta rac ye Iyir Ipacah ɲa. ¹⁴ Umë ye sah ryënkweyënkwe hnë idëw' nte hnapëden hafo nuŷayin fop ile ntehnëko Wënu ɲa njëdadëhëfu. Iŷin fop soŋe icëmb ntëw'u ɲa njëw'i ye.

Iyëfa Pol soŋe vëvë Efes

¹⁵ Soŋe rac ye, ami fëna, kobëri ga nkwëryëbu ga nësëde soŋe ikwëtahn hun ɲa hnë

Ahwëhn fu Yesu do injahn hun vēfacah fop ɲa, ¹⁶ camehnēdfuha kwēlēkwēl Wënu ɲa soɲe hun ŷa. Anahadëmu wayëfa mën hna. ¹⁷ Tëyēdfuha Wën Ahwëhn fu Yesu Këris ŷa, Rëm le hwëhnëk icëmb ɲa, njëdawu iyir yasery g'itufëhnahn nte yëtëndanëdfëhuna Wënu ɲa. ¹⁸ Tëyēdfuha ntancën wahakili hun wã gë humpen Iyir Ipacah ɲa, soɲe ayëtu itama nte njëdaku imac ntëwu ɲa, g'uvetak icëmb ntëw dëwu ɲa, antëw nte cahëdëhu gë vēfacah vēyëntaw va, ¹⁹ do gë fanka samah lëwu soɲe fuhnë vēle hwëtahnëk va. Fanka farac ye fale ²⁰ vokaryika Këris fagant vësëm do ntañënda farëhw lëwu hnë mbin hna, ²¹ cëpëk inaw ɲa fop, cankaf, fanka, gë fop uwëka do fop wamac wale hode maci hnë iyï duniya bare fëna duniya ile yejëk yi. ²² Ha, Wënu ɲa hwëtëk fop hnë wakwër Këris hna. Umë ale sëpëk fop, Wënu ɲa njëdahnëka nke nkaf Cery Sali ɲa. ²³ Vële hwëtahnëk va ye mbahn Këris ɲa, do Këris hnë vēhni ntëdëk; padënëkëhni fop, umë ale fadënëf fop.

2

Uwám ule njëdahnëf Këris

¹ Do wuhnë, kobëri ɲa mawëhnëluhnahna Wënu ɲa, walaɯary hun wã cëmëko soɲe wameh hun ² wante yasahnëdunëho kobëri ɲa. Atëfëtalahnëdun vantiyehn vahnë vēle ye duniya li. Amawëhnëdunëhawo asankaf wafanka wañeh wale ye ambin. Ayi asankaf ye iyir meh ale ryokunëf aki hnë vēle wok

věwawěhnědilahna Wën va. ³ Fuhně fop nkeyiněko had věhni, ankentiněkěfuno gante ñad ikihn vahně nte w̄atik hně mbahn ka, antideněho gante ñad vimbahn fu ka do wahakili walěw̄ fu ka. Soje ile yeyiněko ŷa, akěbēnayehniněkěfuno korotin kitij Wënu ña had vēyēntaw̄ va.

⁴ Bare Wënu ña, soje ikaŷēhnahn cankaftēwu ña g'ijahn cankaftē nte ñahněkěfu, ⁵ fuhně vēle sēmēko gē wadēnt wadēw̄ fu ña, njēdfakěfu uwám w̄a gē Kēris ŷa —ipērēna Wënu ña fehētēku. ⁶ Hn'ibēmēnkěl fu gē Yesu Kēris hna, mbēhnēndehněkěfu ndampo fo do ntañēnděkěfu mbin hna. ⁷ Koyēna ntik đanko tufēhni vahně vēvē cahn va ipērēna camah g'uhněfak ule kwēhnahněkěfu hn'ibēmēnkěl fu gē Yesu Kēris. ⁸ Kabi, g'ipērēna Wënu ña pehētirun, gē fere ikwētahn hun. Rac matina hně w̄uhně, uyēđ Wënu ña ye. ⁹ Rac matina hně vantiyehn, đanko ahně antē kumanēnd. ¹⁰ Ha, umē yahaněkěfu; hn'ibēmēnkěl fu gē Yesu Kēris, antikěfu đanko ntihahnin vantiyehn vapērēn vante kēbēnanēhněkěfuno kobēri ña Wënu ña, đanko njasēnden koyēna.

Fop mbēmēnkēliněk gē Kēris

¹¹ Soje rac, đēnkwētaryin wañi: kobēri ña, w̄uhně vēle wok geluhna wasēwif hnagihna; wasēwif w̄a macēđēnihu vēle wok «vēhácina» vēhni mēcadēni vēhácik soje ile ntik wák ahně mbahn dēw̄ hni hna. ¹² Hně wati rac ñawērēnahawo Kēris, gentahnilunohna gē bulunda Isērayel ŷa, vēhneh yeruněho hně

vakwëtëla gë Wënu ña, nkerunëho d'uniya li gë itamahn këm do gë Wën këm. ¹³ Bare gaki, soñe bëmënkël hun gë Yesu Këris ya, wuhnë vële yeho kobëri ña ñawët, sat Këris ya pañëndajëku.

¹⁴ Ha, umë dënk ye yam lëw fu ya: mbëmënkëndëlehnëkëhni wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif. Apërëkanëk kece ile fitëndëlehnëkëhniwo ya: kece rac ye iñëwël. Gë sadëha mbahn dëwu ña ¹⁵ sariya ya g'ile tëyëk ya gë vakwëda vantëwu va goryaryëlohna nafa. Antik aki gante kod nti hahn hnë umë wasëwif wa do vële wok vëyena wasëwif, ahnë hasëk aryampo fo, do koyëna nti yam ya, ¹⁶ do konjëndëlehnëhni gë Wënu ña vëhni vëhitak hnë mbahn ndampo fo, g'icëm ntëwu kërëwa hna do koyëna ndaw ñëwël ña. ¹⁷ Anjijëk pëyawu yam ya wuhnë vële yaawëko va gë vële rëhako va per. ¹⁸ Kabi, hnë bëmënkël fu g'umë hna, fuhnë fop, wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif, koden pëjayinëhna Rëm ya, hnë Yir ndampo fo.

¹⁹ Aki, goluhna vëhneh ma vële ryëcalëd; bare nkentahnirun hnë bulunda vëfacah hna, wuhnë ye tere Wënu ña. ²⁰ Nkerun cery yëryik do vëfayik va gë wakila ña ye sah ryënkwëryënkwa ya, do Yesu Këris umë dënk taka ndënkwëryënkwa ye. ²¹ Hnë umë cery ña fop njawënad do matëndad nke cery pach hnë Ahwëhn. ²² Hn'ibëmënkël hun hna g'umë, wuhnë fëna, nkerun ndampo fo cery nte yëryëde soñe ayewu yëwa Yir Wënu ña.

3

Doku Pol paß gë vële wok vëyena wasëwif

¹ Soŋe rac njëfadëfuha Wënu ŋa, ami Pol, ale sëdik kabi doku Yesu Këris ŷa lidëfu, danko ryemahnu wühne vële wok geluhna wasëwif. ² Akwëtahnebu paryi nkwëryërun doku ile kwëtehnahnëko Wënu ŋa liwu, hnë fërënak lëwu hna, gante kod ntinëhnahnu ile ñad ŷa. ³ Ha, Wënu ŋa pidëtëko vinkër va soŋe njëtëndano ile ñad nti soŋik ŷa, had gante kerëhnëmu ki gë wanës wante wok yabëna. ⁴ Age karanërun rac, kodun ahamahnu hafo bi ne njëtëbu ile soŋiko do ntik Wënu ŋa Këris hna. ⁵ Kobëri ŋa, Wënu ŋa tufëliwöhna vahnë va iŷin ile soŋiko. Bare gaki antik Iyir ŋa tufëhni vëfayik vëfacah vëlëwu va do gë wakila waðëwu ŋa. ⁶ Wëli ile pëhnëtanëk viŷë vile soŋiko va: gë fere Wanës Wakasëk ŋa, vële wok vëyena wasëwif va kwëhnani antëw ndampo fo gë wasëwif wã, nkeni mbahn ndampo fo do nkentahnini ndampo fo hnë ile ntehnëko ntinëhnëdëhëhni hn'ibëmënkël ntëw hni gë Yesu Këris hna.

⁷ Wënu ŋa, hnë ufërënak lëwu hna, g'antiyehn fanka falëwu fa, njëdako yewu aryokuñëhn Wanës Wakasëk. ⁸ Ami, ale ŷak vak hnë fop vëfacah hna, nuŷabu untënah fëyaawuhni vële wok vëyena wasëwif va uvetak va Këris le wok puðina ⁹ do yëtëndanëwëhni vahnë va fop gante ntiŷëhnëd Wënu ŋa viŷë vile pëhnako nti do soŋiko kobëri kantëm hnë umë, ale liko fop vile ye va. ¹⁰ Do ntik rac, danko, gë

fere cery sali ɲa, fop vēle hwēhnak cankaƒ do wēka ambin hna mēk njētēni usery Wēn gē fop wasifa walēwu wā. ¹¹ Hnē vēyin fop tēfēk nahan mbē kantēm ntēwu nte ntiyēhnēk hnē Yesu Kēris Ahwēhn fu ŷa. ¹² Hn'ibēmēnkēl fu gē Kēris, gē fere ikwētahn fu hnē umē, koden pēɲayinēhna Wēnu ɲa g'idēkēna fop. ¹³ Soɲe waɲi fop, muntadēmu, antē aresawu wahorot wale horotēdēfu soɲe hun; umē ye icēmb hun ɲa.

Uyēfa soɲe vēvē Efes

¹⁴ Soɲe rac ye andēkwēhnēdēfu haryēnkwa Wēn Rēm, ¹⁵ ale yēdahnēk wāc watere wabē g'ambin gē nkal. ¹⁶ Ha, atēyēdēfuha njawēnu gē fanka mbery hun hna gē fere Iyir ntēwu ɲa, had gante naŷēk uvetak icēmb ntēwu ɲa. ¹⁷ Koyēna, Kēris ntēdēk hnē wasakahn hun hna gē fere ikwētahn ɲa, afēlu vēnkahn hun va do ayēru fop uwām hun wā hn'ɲahn hna, ¹⁸ akwēhnadun aki fanka aŷēryahnu, gē fop vēfacah va, ile ye iyank, iyáry, iyihn do itēw ɲahn Kēris ɲa. ¹⁹ Ha, ayētu ɲahn Kēris ɲa nte ryēcētaƒ fop uyēt, ƒanko ayewu vēfadah had gante padēk Wēn ka.

²⁰ Wēnu ɲa, gē fanka falēwu fale ryokunēd hnē fuhnē, kod nti ntēbi vile ryēyēdenēha va ma vile hnahaden va, ²¹ icēmb ɲa nke gē umē hnē cery sali do hnē Yesu Kēris hna, soɲe walape wā fop, dol do gē kantēm. Amina.

4

Imac bēmēnkēl hnē cery sali

¹ Soŋe fop vēŷin dēnk, ami, ale sēdik kabi dōku Ahwēhn a lidēfu, ankaŷētađēmu: yasēryin had gante macēku Wēn ayasēndu. ² Geryin vēle wok vēhumadīna, vēnēŋah do vēryuŷēnak; mēnkwēlēryin iŋahn hna. ³ Kamēnaryin aworyeru bēmēnkēl nte wātik Yir hna gē fere yam ŷa. ⁴ Mbahn ndampo fo do gē Yir ndampo fo yehēhna, do fēna Wēnu ŋa macēku ahwēhnawu tama ndampo fo; ⁵ Ahwēhn aryampo fo, ikwētahn ndampo fo, yaryi ryampo fo; ⁶ Wēn hu dampo fo do Rēm fop, ale sēpēk fop, fagant fop do hnē fop.

⁷ Ale-wo-ale nuŷak ipērēna Wēnu ŋa had gante yēđahnēk Kēris ka. ⁸ Soŋe umē ye ntehnik Vikerēh hna:

«Kayēk yaŋ,

anjokēhni vēfēlayik,

njēđakēhni wayēđ vahnē va.»[☆]

⁹ «Kayēk», ye pēhnētanēk, ge gena cēlik fēna hafo gēđ nkal li? ¹⁰ Ale sēlik ŷa, ye ale hayēk cēmēt fop vambin vi, đanko pēbēnahn fop. ¹¹ Do wayēđ wale njēđakēhni vahnē va ye: vēfayik, wakila, vēfēyahn Wanēs Wakasēk, vēharan do vēle heryđēhēhni vēle hwētahnēk, ¹² đanko kēbēnahninēhni vēfacah va gante ntihahnēđēni dōku soŋe njawēnahnēni mbahn Kēris ŋa, ¹³ hafo mēkin tēkēnin bēmēnkēl kwētahn hna fop ndampo fo do hnē uyēt Ajē Wēnu ŋa, untaf hn'ikwētahn, do inaŷ padah Kēris.

¹⁴ Aki godenēhna had vutah, vunte mpaloyēđ wavonkēlo wēnka do vile kēryēđ sēl fop

[☆] **4:8** 4.8: Wahnēw 68.18

wasifa karëḡa, vunte tokani vahnë va soḡe cëvehnënihëhni hn'idënt. ¹⁵ Bare, ge nësëbun toña ḡa g'itufahn ḡahnël ḡa, anayëden hnë fop d'anko mëntëlahnin gë Këris, ale ye nkaf cery sali nte ye mbahn dëwü. ¹⁶ Hnë umë, mbahn ḡa fop kahnëk do mbëmënkëlëk dus g'uryema wasokël wale njëd'ayik. Aki ge cape-wo-cape nke gante tëfëka ka, mbahn iḡa fop naḡëd' do njawënad hnë iḡahn hna.

Uwám hasëk hnë Këris

¹⁷ Wëlin doliḡi ile lehnëmu do muntamu gë fanka wac Ahwëhn: antë avok ayasu had gante njasëdëni vële wok vëyena wasëwif: vinahan vidëw hni va kwëhnana nafa. ¹⁸ Vinahan umëhwëryah kwëhnani, do vëhneh nkeni hnë uwám Wën hna, kabi wahakili walëw hni wã pidak do kambëkëhni vankaf. ¹⁹ Vintawary vidëw hni va nke had wëbák wadëndah, ndakëdëni gë ale-wo-ale do njëdëhnani sifa fop vantiyehn vameh.

²⁰ Bare wühnë, gena aki ñëḡarun ayëtuna Këris, ²¹ ge paryi nke nkwëryërun ga nësëde wadëwü, do karaḡirun ikaraḡ nte rëfëlëk gë toña nte ye hnë Yesu: ²² ha, kobëri ḡa, pëbëkuno viña toka nte fërëkahnëdëhu, bare, ile yerunëho kobëri ḡa, tëfëka asudëtawa had viḡi visër. ²³ Afo wahakili hun wã gë wasakahn hun wã nkwëcëta, ²⁴ do ayewu vahnë vëhasëk had gante cudarun viḡi vihasëk ki. Ahnë ahasëk arac Wënu ḡa ñahanëka mëntëlëni g'umë hn'usatah gë hn'ufacah ule wãtik toña hna.

25 Soŋe rac, cudětaryin wamër ƚa: ale-wo-ale nësëhnënda toña ƚa aŷëntaŵ ƚa, kabi mbahn ndampo fo yentahninëkëfu. 26 Ntavëku bi? Antë aliwu wameh; ntavah hun ƚa tēfëka njam ani gë njohan lav ŵa[☆] 27 soŋe antë ayëdawuna Sintani ƚa fere fale mëkahnëdëhu. 28 Arabi ale ƚa antë mbok nte; dokuŋëd gë wëbák wadëwu ƚa dënk soŋe nuŷahn ile njëdädeha ale ye hnë uval hna. 29 Antë cahn hnë wës hun wanës wameh, nësëryin wante ryemadëhëhni vëŷëntaŵ wëbal wadëw hni hna, soŋe ntihahn ufërën hnë vële hnëpadëhu va. 30 Antë ayëwëhnehnuna Iyir Ipacah nte njëdäku Wënu ƚa had yavëta ile rufahnëd pehëtëderun Fac Fehëta hna. 31 Antë ahwëtauwu hnë wasakahñ hun wameh wante liyirun ƚa. Antë ntavëndu, njabu sakahn, ayewëndu; vëŷin fop tēfëka asudëtawu, gë fop wasifa wayap. 32 Tufëhnaryin vëyivah ale-wo-ale gë aŷëntaŵ, kwëhnaryin ntaŵary përen; tavëhnëlëryindën, had gante tavëhnëku Wën hnë Këris.

5

Umëhwëry do Humpen

1 Ha, tēfëtalahnëryina Wënu ƚa, kabi vutah vunte ŷahnik yerun; 2 yasëryin g'inahn had gante ƚahnëkëfu Këris ka do umë dënk njëdëhñak soŋe fu, had uyëd do sadëha ile hwëhñak icëv nte nëŋëdëha Wënu ƚa. 3 Wënu ƚa hwëhñëku, tēfëlahna dënk nkwëryi ga nësëde viŷë vëryampo fagant hun: ndakëntal

☆ 4:26 4.26: Wahnëw 4.4

meh ŋa, fop ile wok pacëna, uval dëcët. ⁴ Tëfëlahna fëna nkwëryi wanës wante sëfëhnayehnëdëhu, wanës wanënkwah, ma wanës watonkah. Waŋi fop kwëhnana yëwa yal hun hna. Bare tëfëka awëryëhniwu icamehn Wëñ. ⁵ Nkwëryëryin ðus: vële lid ndakëntal meh va, ma vële lid vironkah va, ma vële mbalëk dëcët va —vëhni, ŋahnënihëhni wamën wamër— vëhni vëhnuyântëdena ntëw Inaw Këris do Wënu ŋa. ⁶ Ahnë antë tokawu gë wanës wante wok kwëhnana nafa: watac ye wante yojëd ntavah Wënu ŋa hnë vële wok vëwawëhnedilahna va. ⁷ Antë ayentahniwu gë vëhni.

⁸ Kobëri ŋa umëhwëry yerunëho; tame hn'ibëmënkël hun gë Ahwëhn humpen yerun. Yasëryin had vutah humpen; ⁹ do vantëwël humpen ha ye: ufërën, usatah, gë toña. ¹⁰ Kamëñaryin ayëtu ile hnëŋëdëha Ahwëhn a. ¹¹ Vantëwël umëhwëry kwëhnana nafa; antë ayentahniwu; tufahnëryin. ¹² Wante ntidëni coŋaryëdëni ŋi cëfëhnëk nësi; ¹³ bare fop vile rufahnik gë humpen ha coŋëtak, ¹⁴ kabi fop vile soŋëtik va humpen ye. Soŋe umë ye ntehnik: «Nëgary, wëjë ale ryakëk, matëry fagant vësëm, do Këris ntancënëdëhi.»

¹⁵ Yasëryin wajira gë vankeya hun va; antë ayewu vële wok vëseryëna bare geryin vëseryah; ¹⁶ Balëtahnëryin mpëd nte njëdaku Wënu ŋa, kabi wafac wale yehahninëk wï mek. ¹⁷ Awa, antë ayewu vële hnambëk hakili, bare kamëñaryin ayëtu ðus ile ñaryaryëdëhëfu

Ahwëhn a. ¹⁸ Antë aryëwû, umë yodëhu ayehahnu vëyeyar, bare geryin vële pëbëk Iyir Ipacah ña. ¹⁹ Kamënaÿehnlëryin gë wahnëw wale watik hnë Vikerëh hna, wahnëw sali wasëvah, wahnëw wale njëdaku Iyir ña; yëwëhnlëryina do cëmbëryina Ahwëhn a gë fop ntawary hun ña. ²⁰ Camehnlëryina Wënu ña Rëm ÿa wati-wo-wati do soñe ile-wo-ile gë wac Ahwëhn fu Yesu Këris.

Nkwëryëla mbë tere

²¹ Mawëhnlëryin ale-wo-ale, wuhne vële lënëneka Këris va.

²² Vësëval, mawëhnlëryinëhni vësan hun had gante mawëhnlëryinëhni Ahwëhn ka. ²³ Ha, asan a ye asankaf asëval a, had gante nke Këris asankaf cery sali, umë ale fehëtëd cery sali nte ye mbahn ntëwû. ²⁴ Had gante cery sali ña mawëhnlëryinëhni Këris ka, vësëval va fëna mawëhnlëryinëhni vësan hni va hnë fop.

²⁵ Vësan, ñahnëryinëhni vësëval hun va had gante ñahnëk Këris cery sali ka do njëdëhna umë dënk soñe lëwû; ²⁶ añak aki pacëna gë wënkä do gë wanës nkehahn afacah; ²⁷ añak aki njoj cery sali ña haryënkw lëwû hnë igwam dëwû hna fop: nte wok kwëhnana dahëse wëh, nte wok kwëyana, nte wok kwëhnana ile wëntëlëk gë virac. Añak cery sali ña pac hara kwëhnana ile keyande. ²⁸ Asan a aki tëfëka ñahna asëvalu ÿa, had gante ñahnëk mbahn ntëwû ña dënk. Ale ÿahnëka asëvalu ÿa, ñëhna umë dënk. ²⁹ Ahnë gena ale yëwëk mbahn ntëwû ña, bare ndavëdëha, do pëladëha, had

gante ntid Këris cery sali ka ³⁰ kabi mbahn ntëwu yentahninëkëfu. ³¹ «Soje umë ye, asan a tavëdëhëhni rëmu gë hnëmu nkeni g'asëvalu fo, do vëhni vëhi tak aryampo fo nkedëni.»[✧] ³² Hnë wanës watac coŵak toña sankaf: ntehnëbu waŋi nësëd soje Këris do gë cery sali ŋa. ³³ Gante-wo ka, ale-wo-ale hnë wuhnë ŋahna asëvalu had umë dënk, do asëval a ntënëna asanu.

6

Vutah gë warëm hni do gë wahnëm hni

¹ Vutah, maŵëhnëryinëhni warëmun gë wahnëmun hn'ibëmënkël g'Ahwëhn, kabi watac satëk. ²⁻³ «Dënëneriyihni rëmuh gë hnëmuh gante nuŷandu uhnatah do wafac waŷaryah nkal li.»[✧] Rac ye akwëda ndënkwëryënk nte lehnëkëfu ale ŵawëhnëk nuŷad ufërën.[✧] ⁴ Wuhnë, warëm, antë alavëbehnuni vutah hun, bare kwëdëryinëhni hn'usatah do hn'uhnira le ŵatik hnë Ahwëhn hna.

Vëramp gë vële hwëhnëkëhni

⁵ Vëramp, maŵëhnëryinëhni vële hwëhnëku nkal li g'untënah do g'ibal, gë ntaŵary pacah, had Këris ryokuŋëhnëdun; ⁶ Dokuŋëryin, hara gena had vële yëkëlehnëd vahnë va nëŋëhni gë vëhni ma kabi njëkaderun, bare had vëramp Këris, vële lif gë vintaŵary vidëw hni ile ñad Wënu ŋa. ⁷ Dokuŋëhnëryinëhni gë ntaŵary përen, had Ahwëhn a dënk ryokuŋëhnëdun, gena vahnë. ⁸ Njëtërun ale-wo-ale lik ufërën,

✧ **5:31** 5.31: Wapëgwala 2.24 ✧ **6:2-3** 6.2-3: Icahn 20.12a

✧ **6:2-3** 6.2-3: Icahn 20.12b

Ahwëhn a mbësadëha, nke aramp ma gena aramp. ⁹ Do wühnë, vëhwëhn hni, diryënehni koyëna vële ryokujëhnëdëhu va. Tavëryin dakëna: njëtërun, ale hwëhnëku ÿa, wühnë gë vëhni, mbin hna nke do dëbëndëlehnëlihna vahnë va.

Wët Ikwëtahn

¹⁰ Soje fuhnahnu, yëkëlehnëryin fanka hun fa hnë fanka ÿawah Ahwëhn hna. ¹¹ Cudfaryin viwëta Wënu ña soje aholu ayawënanawu hnë warënd Sintani hna. ¹² Kabi gena vahnë wëtaryëden, bare wafanka wayir wawëh hnë mbin hna, gë vësankaf, gë wafanka do gë vële hwëhnëk duniÿa wëhwëryah. ¹³ Soje umë ye, tëfëka asudawu viwëta Wënu va fop, danko awëkawu hnë fac ile njihahnid wëh hna do, age puhnarun rac, awowu ahahnëndawu. ¹⁴ Kahnëndaryin, ñëbaryin toña ÿa had rylil sah li, cudfaryin usatah wã had cudf mëta wët nte huvëd sakahn; ¹⁵ do përyaryin had wapary iña afëyahnu Wanës Wakasëk yam ÿa. ¹⁶ Nufëryin kwëlëkwël kaka ikwëtahn ña, umë ryemadëhu aryipehnu fop wëca wante pëdëk Sintani. ¹⁷ Nuÿaryin ipëh Wënu ña nte ye had apënkwyëhwëra do wanës Wënu ña had sëlame le njëdahnëk Iyir Ipacah iña. ¹⁸ Tëyëryina Wënu ña hnë wayëfa hun hna. Ha, yëfaryindën wati-wo-wati, gë uryema Iyir iña. Antë ahnamawu do kahnëndaryin kwëlëkwël. Yëfaryin soje bulunda Wënu ña fop, ¹⁹ soje ami fënali: arabi wanës ña nke hnë wës mën soje fëyahnu hara dakëlohna hn'ile soÿik hnë Wanës

Wakasëk hna. ²⁰ Acëdibu kabi ale fëyahned Wanës Wakasëk wac Wën hna yebu. Yëfaryin ðanko wëku fëyahnu Wanës Wakasëk ña, hara dakëlohna, gante tëfëka ka.

Simpaÿi rëkwa

²¹ Ñadëfu ayëtu wuhnë fëna, ile fabiko ÿa do ile lidëfu ÿa; Tisik, aÿënta fu ale ÿahnik, aryokuñëhn Ahwëhn a ale hahnëndak, njëtëndanëdëhu fop. ²² Soñe umë fayëryidëfuha pëyawu bi hak nkobun do mbosëvosehnu.

²³ Arabi Wënu ña Rëm fu ÿa do Ahwëhn fu Yesu Këris njëdanihëhni fop vëÿënta fu va yam ÿa do g'ijahn, gë kwëtahn ña. ²⁴ Arabi Wënu ña ndëwahni fop vële ÿahnëka Ahwëhn fu Yesu Këris va g'ijahn nte wok cëmëdina!

**Vikerëh Vikasëk Wën gë Wapëgwala
Wamey: Vikerëh Vikasëk Wën gë Wapëgwala (New
Testament+)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Wamey)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
f961026b-f72f-5bd7-9f75-efa7f932577e